

GAZETE YAZARI

Darbelerin ekonomiye maliyeti

Erdal Tanas Karagöl
Gazete Yazarı

Abone Ol

16 Tem 2020, Perşembe

PAYLAŞ

Darbe yalnızca halkın iktidarının askerler tarafından ele geçirilmesi değil, toplum üzerinde meydana gelen travma, ekonomiye neden olduğu maliyet, ülke algısı ve demokrasi üzerinde derin izler bıraktığı tartışma götürmez.

Bu nedenle darbelerin neden olduğu ekonomik maliyetlerinin azaltılması, karamsarlığın giderilmesi, darbe dönemlerinde alınan kararların etkisinin bertaraf edilmesi ve tekrar darbe öncesi döneme dönülmesi çok zaman alabiliyor.

DARBE DÖNEMLERİ VE EKONOMİ

27 Mayıs 1960 tarihinde askeri darbe ile tanışan Türkiye'nin, 1960'lı yılların tümünde IMF ile standby anlaşması yapmak zorunda kalması ve ekonomik darboğazlarla mücadele etmesi söz konusu darbenin nelere mal olduğunun da sonucudur.

Ayrıca, 1970'li yıllarda yaşanan ekonomik sorunlar, darboğazlar, gerçekleşen borç yapılandırılmaları ve ağırlaşan finansal sorunlar nedeniyle tekrar tekrar IMF'ye gidilmesinin sebebi darbenin uzun süre ekonomide ve toplumda neden olduğu hasardır.

Öyle ki, 1960 askeri darbe döneminde temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldıran kararlar veren Yüksek Adalet Divanı'nın hukuki dayanağını kaldıran düzenlemenin TBMM'den geçmesi 60 yıllık bir süreyi aldı.

1970’li yıllarda Türkiye’nin ekonomik olarak 5 sene muhtaç olması, siyasi ve ekonomik istikrarsızlığı çok ağır biçimde yaşaması, oluşan ağır askeri vesayet ile beraber meydana gelen siyasi ve ekonomik istikrarsızlıklar askeri darbenin etkisini devam ettirmiştir. Bunun sonucunda adım adım gelen 12 Eylül 1980 askeri darbesi bu maliyeti kat be kat arttırmıştır.

28 Şubat post modern darbesi ve arkasında yaşanan ekonomik ve siyasi çalkantılar Türkiye ekonomisini 2001 kriziyle baş başa bıraktığı gibi ülkeye ağır faturalar yükledi.

2001 ekonomik krizin neden olduğu faturayı rakamsal olarak hesaplamak zor olsa da üretimde meydana gelen daralma, artan faizler, yüksek borç maliyetleri, yatırım yapılabilir kredi notunun kaybedilmesi, ekonomik göstergelerin ve ekonomik dengelerin hızla bozulması, bankaların içinin boşaltılması ve en önemlisi de güvenli ülke imajının ve pozitif algının kaybedilmesi, ekonomik olarak çok maliyetli bir faturaya neden oldu.

2001 ekonomik krizinin ekonomide neden olduğu maliyet ile ilgili farklı hesaplar olsa da bu kriz sonrasında yalnızca IMF’ye olan borcun 2002 yılında yaklaşık 23 milyar dolar olması ve kriz nedeniyle alınan borcun yanında bu krizin neden olduğu yüksek faizler, artan kurlar ve ülkeden çıkan sermaye de hesaplandığında ekonomiye maliyetinin ne kadar devasa olduğu ortada.

Diğer yandan, uluslararası doğrudan yatırımların geçmişte Türkiye’ye neden gelmediğini yani Türkiye’nin potansiyelinin altında neden kaldığının cevabını da burada aramak lazım. Çünkü, siyasi ve ekonomik istikrar, kar motivasyonu ve ülke algısı uluslararası doğrudan yatırım yapan yatırımcılar için önemli kriterler arasında yer alıyor. Bu nedenle sık sık darbelerin gerçekleştiği, sürekli olarak darbe tehlikesinin bulunduğu ekonomilerde uluslararası doğrudan ya da dolaylı yatırım girişleri olumsuz etkilenmektedir.

Türkiye’de uluslararası doğrudan yatırımlarla ilgili ilk düzenlemenin yapıldığı 1954 yılından 2001 yılına kadar gelen uluslararası doğrudan yatırım miktarı 20 milyar doların altında iken 2006 yılında yani tek bir yılda ülkeye gelen sermaye miktarının 20 milyar dolar olması bu durumu çok açık bir şekilde özetlemektedir.

Hele ki Türkiye gibi uluslararası doğrudan yatırımlara ihtiyacı olan gelişmekte olan ülkeler için bunun ne kadar önemli olduğu son derece açıktır.

17-25 yargı darbesi ve ardından 15 Temmuz 2016 hain FETÖ darbe girişiminin de ekonomi üzerinde birçok açıdan maliyeti olduğu aşikârdır.

#FETÖ

#Darbe

#15 Temmuz

#Ekonomi

#Maliyet

PAYLAŞ

03 Mar 2022, Perşembe

2021 yılında ekonomik büyüme

28 Şub 2022, Pazartesi

Ekonomik ve finansal yaptırımlar

24 Şub 2022, Perşembe

Enerjide arz güvenliği

ERDAL TANAS KARAGÖL TÜM YAZILARI

YENİ ŞAFAK MİKRO SİTELER

15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR

Apple

Android

Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

Haberler

Koronavirüs

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler

3. Sayfa

Yerel Gündem

Dünya

Ortadoğu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm

Su Sporları

Salon Sporları

Uzakdoğu Sporları

Diğer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi

Dünya Ekonomisi

Otomotiv

Emlak

İş Dünyası

Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

bip Bip / +90 530 846 00 00

f Facebook

Instagram

Twitter

G+ Google Plus

p Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss

Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamlı, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

↑
YUKARI